

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ตัวแบบสมมุฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส : การทดสอบเฉพาะกรณีข้าราชการกระทรวงอุตสาหกรรม (A Causal Model of Marital Satisfaction : A Case of Government Officials of Industry Ministry.)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวจันทร์เพ็ญ กุปต์การจันกุล (Miss Chanpen Kupagarujanakul)
แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์
ปีการศึกษา	2526

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง "ตัวแบบสมมุฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส : การทดสอบเฉพาะกรณีข้าราชการกระทรวงอุตสาหกรรม" มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา 1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับภูมิหลังทางสังคม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส 2) เพื่อสร้างตัวแบบสมมุฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส โดยอาศัยพื้นฐานจากเหตุผลเชิงทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทดสอบตัวแบบโดยการวิเคราะห์เชิงวิถี (path analysis), least-square method และ 3) เปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสว่า แต่ละปัจจัยนั้นสามารถอธิบายและ/หรือทำนายความแปรผันในความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้มากน้อยเพียงใด

กลุ่มตัวอย่าง 310 คน ได้สุ่มจากรายชื่อข้าราชการที่สมรสแล้วของกระทรวงอุตสาหกรรม

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษาและระดับตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ตัวแบบสมมุฐานประกอบด้วย 8 มิโนทัศน์ คือ (1) ความพึงพอใจในชีวิต
สมรส (2) ความเสียเปรียบสัมพัทธ์ (3) ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต (4) ความสมาน
ฉันท์ทางบทบาท (5) ความกลายคลึงของภูมิหลังทางสังคม (6) ความห่างของการ
มีบุตร (7) จำนวนบุตร และ (8) ระยะเวลาการแต่งงาน.

ในการทดสอบตัวแบบสมมุฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรสพบว่า ความสมาน
ฉันท์ทางบทบาท ความเสียเปรียบสัมพัทธ์ และความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตเท่านั้นที่มีผลกระทบ
โดยตรงกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส จากการเปรียบเทียบผลกระทบทั้งสามตัวแปร
พบว่าความสมานฉันท์ทางบทบาทมีผลกระทบต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสมากที่สุด และ
ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิตมีผลกระทบต่ตัวแปรดังกล่าวได้น้อยที่สุด ผลกระทบโดยตรงของความ
สมานฉันท์ทางบทบาทต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส มีค่ามากเป็น 5 เท่าของความเป็น
เพื่อนคู่ชีวิต อย่างไรก็ตามก็ดังกล่าวก่อนหน้านี้เป็นผลกระทบทางอ้อมของความ
กลายคลึงของภูมิหลังทางสังคม ความห่างของการมีบุตร จำนวนบุตร ความสมานฉันท์
ทางบทบาท โดยผ่านการเป็นเพื่อนคู่ชีวิต และความเสียเปรียบสัมพัทธ์ และผลกระทบ
ทางอ้อมของความสมานฉันท์ทางบทบาท และความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต โดยผ่านทางความ
เสียเปรียบสัมพัทธ์ ตัวแบบสมมุฐานสามารถอธิบาย และ/หรือ ทำนายความแปรผันใน
ความพึงพอใจในชีวิตสมรสมากกว่า 53 เปอร์เซ็นต์